

Tidspunkt, den selv har bestemt, nemlig til 1897, men der er noget i den nuværende politiske Situation, som forstrækker mig, naar jeg haaber paa, at man kunde ordne sig saaledes, og at man vil ordne sig saaledes her i Landstinget, og det er dette, at der foreligger denne uendelige Masse af overordentlig store Lovforslag, som jeg frygter for skal kunne trække det ene det andet med sig, saa at det hele skal glide igennem. Jeg har en Følelse af, at vi ere komne ind i en Periode, der ligner den i 1892—94 overmaade meget, og at man derfor kan tænke sig enhver Arimelighed i Retning af, at Lovforslagene kunne gaa igennem. Denne Følelse kan jeg nærmest skildre saaledes, at jeg mener, vi staa i Begreb med paa ny at forsøge at gennemgrave Landtangen ved Panama for at forbinde to Have, som hidtil kun have været forbundne ved Ildlandets farlige Kyster. Jeg tænker mig, at man derigennem skal kunne naa til at bringe disse vanskelige og hidtil uforbundne Blande i Overensstemmelse. Men jeg tænker mig ogsaa, at det Middel, der dertil vil være at anvende, er dette, at man ligesom i 1894 ved Forligets Afslutning vil gennemføre en hel Række af mere eller mindre vigtige Lovforslag og gennemføre dem temmelig uovervejlet alle sammen. Jeg frygter derfor for, at et saadant lille Lovforslag som dette, der i Forhold til det hele Lovarbejde, der foreligger, kun er som en Mudderpram ved Arbejdet paa Panamatangen, ogsaa skal kunne slippe igennem og gøre sin Nytte ved Gennemførelsen af Gennemgravningen og derfor vil jeg være forberedt paa, at man i det Udvalg, som jeg antager vil blive nedsat angaaende dette Lovforslag, vil se sig nødt til at fremme det allerede i Aar og altsaa ikke opsætte det til næste Aar. Af denne Grund vil jeg tillade mig nogle Bemærkninger i al Korthed om selve Lovforslaget, dels om dets første Afsnit: Organisation, dels om det andet Afsnit: Lønningerne og maaste ogsaa om Pensioneringen, som er det tredje Afsnit. Med Hensyn til Organisationen finder jeg, at der er al Anledning til at forandre § 1, som lyder paa, at Statsbanedriften ledes af en Generaldirektør, som har Sæde i Kjøbenhavn, idet denne Paragraf uden at have det i sin Ordlyd har medført, at Generaldirektøren for Statsbanedriften er direkte sorterende under Ministeren uden noget Mellemed. Jeg vil erindre om, hvad ærede ældre Medlemmer ville kunne huske, at det Lovforslag, som i 1892 blev indbragt her om Statsbanedriftens Ordning, udtrykkelig Lød paa, at Statsbanedriften ledes af en Generaldirektør, der sorterer direkte

under Ministeren. Den Tanke har altsaa den Gang været fremme, at man maatte sikre dette, at Generaldirektøren sorterer direkte under Ministeren. Ordene ere blevne strøgne men Meningen blev der, og Rendsgerningen er der, at Generaldirektøren ikke har noget Mellemed til Ministeren, og det finder jeg er i og for sig en farlig Foranstaltning, thi naar der, som det kan tænkes, er en Minister, der er mer eller mindre usaghyndig, saa staa Generaldirektøren i en aldeles overvældende stærk Stilling over for sin Minister, og jeg finder, at det i og for sig er en Uret, naar jeg ser paa, hvorledes Forholdet er i de andre Stater. Det forekommer mig, at Villedet af den danske Statsorganisisme er dette, at Ministeren har en Departementschef imellem sig og Funktionærerne ude i Staten, og det synes mig aldeles utvivlsomt, at det af den af mig ansførte Grund vil være ganske særlig rigtigt ogsaa at have det samme her. Jeg vil derfor henstille til det eventuelle Udvalg at tage den Tanke under Overvejelse at ændre denne § 1, og jeg tror, jeg tør sige til den ærede Minister, at den Tanke vil finde Anklang ogsaa paa andre Steder i Rigsdagsbygningen. Jeg mener, at den ærede Minister maa være opmærksom paa fra Forhandling, der for nylig fandt Sted i det andet Ting, at man i stigende Grad har sine Øjne henvendt paa Statsbaneinstitutionen, og at man er betænkt paa at gøre, hvilke Skridt der kan gøres, for at frembringe en Ordning, der er mere stemmende med den Opfattelse, man her har af en konstitutionel Ledelse af Statsbanevæsenet, end den, som synes at være gennemført ved denne Lov. Dermed vil jeg ikke sige, at denne er ukonstitutionel i nogen Henseende; men jeg vil blot erindre om, at denne Lov er udgaaet af langvarige provisoriske Tilstande paa Statsbaneområdet. Idet Rigsdagen jo ansaa det for nødvendigt eller ønskeligt at faa fat paa denne Institution, at faa den ind under sit Omraade, har den maaste maattet gøre større Indrømmelser i Retning af uafhængig ministeriel Styrelse, end den ellers vilde have været tilbøjelig til. Jeg vil i Ti slutning hertil erindre om, at indtil Staten købte de sjællandske Jærnbaner, var Ordningen af de jydsk-sjyenske Jærnbaner den, at der var en Generaldirektør for Statsbanedriften i Sjælland og Fyn, men at han havde med Ministeren at gøre gennem en Departementschef. Jeg ved i alle Tilfælde ikke bedre. Samtidig burde man indføre i Loven en Bestemmelse analog med den, som af den samme Minister i sin Tid er indført i et Forslag til Lov om Bestyrelsen af Statens under de civile Ministerier hørende Byg-